

Ingekomen stukken

nummer	2026-014
onderwerp	Brief college - Raadsinformatiebrief nieuw programma gastvrijheidseconomie
hoofddocument	260106 Brief college - Raadsinformatiebrief nieuw programma gastvrijheidseconomie
datum brief	06-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-015
onderwerp	Brief college - Beantwoording schriftelijke vragen PvdA Meerjarige Prestatieafspraken
hoofddocument	260121 Brief college - Beantwoording schriftelijke vragen PvdA - Meerjarige Prestatieafspraken
datum brief	21-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-016
onderwerp	Brief college - Beantwoording schriftelijke vragen CDA, CU, SB breedtesport onder druk door hoge zaalhuur
hoofddocument	260114 Brief college - Beantwoording schriftelijke vragen CDA, CU, SB - breedtesport onder druk door hoge zaalhuur
datum brief	14-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-017
onderwerp	Brief college - Afwegingskader vestiging en uitgifte bedrijventerreinen
hoofddocument	260127 Brief college - Afwegingskader vestiging en uitgifte bedrijventerreinen
datum brief	27-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen

Bijlagen:

[260127 Bijlage - Afwegingskader vestiging en uitgifte bedrijventerreinen](#)

nummer	2026-018
onderwerp	Brief college - Beantwoording schriftelijke vragen PvdA n.a.v. zienswijze samenwerkende dorpen op NRD en concept ROP
hoofddocument	260127 Brief college - Beantwoording schriftelijke vragen PvdA n.a.v. zienswijze samenwerkende dorpen op NRD en concept-ROP
datum brief	27-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-019
onderwerp	Brief college -Regionale doorstroomlocatie statushouders in Opsterland
hoofddocument	260128 Brief college - Regionale doorstroomlocatie statushouders in Opsterland
datum brief	28-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-020
onderwerp	Bericht Het vergeten Kind - De week van het vergeten kind
hoofddocument	260129 Bericht Het vergeten Kind - De week van het vergeten kind
datum brief	29-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-021
onderwerp	Brief college - Gebiedsprogramma 'De Haven' SCOBE
hoofddocument	260126 Brief college - Gebiedsprogramma 'De Haven'- SCOBE
datum brief	26-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen
nummer	2026-022
onderwerp	Brief college - Afhandeling motie meerjarenraming 2029 2040
hoofddocument	260130 Brief college - Afhandeling motie meerjarenraming 2029-2040
datum brief	30-01-2026
advies	Voor kennisgeving aannemen

nummer	2026-023
onderwerp	Brief inwoners - Zuil met plaquette Kyriat Onoplein
hoofddocument	251204 Brief inwoners - Zuil met plaquette Kyriat Onoplein (geanomiseerd)
datum brief	04-12-2025
advies	Ter afhandeling in handen van college

Aan leden van de gemeenteraad van Smallingerland

Drachten,
6 januari 2026

Ons kenmerk
2025-096145

Uw kenmerk

Behandeld door
Rudy Sikkes
0512 - 581 234

Onderwerp

Raadsinformatiebrief nieuw programma gastvrijheidseconomie

Geachte raad,

Graag informeren wij u over ons voornemen om een nieuw programma voor de Gastvrijheidseconomie op te stellen om daarmee recreatie en toerisme in Smallingerland de komende jaren verder te versterken. In 2012 is het Toeristisch Recreatief Ontwikkelplan (TROP) vastgesteld. Sindsdien zijn veel van de in het plan genoemde maatregelen gerealiseerd of bevinden ze zich in de afrondende fase. De meest noemenswaardige hierbij zijn:

- De heropening van de Drachtstervaart met de passantenhaven en camperplekken bij het Moleneind;
- Bevaarbaar maken Polderhoofdkanaal;
- De Oostelijke Poort Friese Meren met onder andere het nieuwe meer bij Oudega, bijbehorend camperterrein, strand, horeca en haven;
- Waterfont Drachten, inclusief de fietspontverbinding van het Gaastereiland naar Opeinde en de nieuwe Parkhaven in het Slingepark;
- Zwemcentrum De Welle, met een uitgebreid recreatiebad;
- Aanleg wandelknooppuntennetwerk, optimalisatie fietsknooppuntennetwerk, diverse routes en toeristische overstappunten (TOP's).

Op initiatief van de gemeente is in 2022 Stichting Platform Gastvrij Smallingerland opgericht. Het platform verenigt de gastvrijheidssector en versterkt deze. Met de speerpunten *verbinden*, *ontwikkelen* en *vermarkten* werkt het doelgericht aan het vergroten van de toeristische aantrekkingskracht van Smallingerland.

Na bijna anderhalf decennium sinds het vaststellen van het TROP is het tijd om de balans op te maken en een nieuw programma voor de komende jaren op te stellen. De gastvrijheidseconomie blijft groeien en is niet alleen belangrijk voor werkgelegenheid, maar juist ook voor de leefbaarheid en de fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners. We zien kansen om dit verder te versterken en willen inzetten op 'slimme groei', waarbij de gastvrijheidseconomie op een evenwichtige manier verder groeit, zodat zowel de lusten als de lasten in balans zijn en heel Smallingerland profiteert van recreatie en toerisme.

Hiermee geven we uitvoering aan de ambitie uit de omgevingsvisie om, samen met onze inwoners en partners, ervoor te zorgen dat er ruimte en economisch perspectief wordt geboden voor de versterking van de gastvrijheidseconomie.

De ontwikkeling van dit nieuwe programma doen we in nauwe samenwerking met Platform Gastvrij Smallingerland. De stichting stelde in 2022 een vijfjarig Plan van Aanpak op en gaat dit in 2026 herijken voor de komende jaren. We zien kansen om beide trajecten op een slimme manier met elkaar te verweven.

In het voorjaar en najaar van 2026 organiseren we gezamenlijke bijeenkomsten, waar ondernemers in de gastvrijheidseconomie, plaatselijke belangen en andere betrokkenen welkom zijn. Ook zult u als raad daarbij worden uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomsten zullen we bespreken hoe we het principe van 'slimme groei' kunnen uitwerken en hoe een en ander kan leiden tot een nieuw op uitvoering gericht programma voor de komende jaren. Het streven is om eind 2026 het nieuwe programma door het college te laten vaststellen.

Dit voorjaar zullen wij u via de Berap een voorstel doen om kosten die verbonden zijn met het opstellen van het programma te financieren vanuit de Reserve Toerisme en recreatie,

Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Aan Raadsfractie Partij van de Arbeid
T.a.v. Zahraa Al-Daraaj,

Drachten,
21 januari 2026

Ons kenmerk
2026-004011

Uw kenmerk

Behandeld door
Sander Douma
0512 - 581 234

Onderwerp
Schriftelijke vragen PvdA Meerjarige Prestatieafspraken

Geachte mevrouw Al-Daraaj,

Op 17 december 2025 heeft u schriftelijke vragen gesteld over de prestatieafspraken. Via deze brief beantwoorden wij uw vragen.

De prestatieafspraken 2026 bevatten, mede door beperkte uitvoeringsruimte bij alle partijen, geen substantiële uitbreiding van de sociale huurvoorraad. Ook constateren wij dat Huurdersbelang Fryslân deze afspraken onder protest heeft meegetekend. In combinatie met het feit dat 2026 een overgangsjaar is met de vaststelling van een nieuw Volkshuisvestingsprogramma, roept dit de vraag op welke afwegingen het college heeft gemaakt bij het besluit om de afspraken toch te sluiten.

1. *Welke alternatieven zijn overwogen, waaronder het eventueel niet vaststellen van prestatieafspraken voor 2026?*

Het maken van prestatieafspraken is een verplichting op grond van de Woningwet. We hebben dan ook geen alternatieven overwogen. Los van de wettelijke verplichting kunnen wij als gemeente Smallerland ons inhoudelijk wel vinden in de prestatieafspraken die er op dit moment liggen. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat we in goede harmonie met betrokken partijen jaarlijks afspraken maken op het gebied van sociale huur in onze gemeente.

Ondanks dat de bewonersraad onder protest heeft getekend is men het verder wel eens met de inhoud van prestatieafspraken.

2. *Hoe het college de balans heeft gewogen tussen het borgen van continuïteit en het behouden van beleidsruimte voor een nieuw bestuur?*

De continuïteit is geborgd door het jaarlijks vaststellen van prestatieafspraken op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde Woonvisie. De beleidsruimte voor een nieuw bestuur zit in het proces om te komen tot de vaststelling van het Volkshuisvestingsprogramma ter vervanging van de Woonvisie. Dit proces loopt dit jaar, zodat het nieuwe bestuur hier nog zijn inbreng in kan hebben. Op basis van het Volkshuisvestingsprogramma kan het nieuwe bestuur met betrokken partijen met ingang van 2027 komen tot nieuwe (meerjarige) prestatieafspraken.

3. *Hoe het college de zorgen van Huurdersbelang Fryslân, die onder protest heeft getekend, heeft meegenomen in de besluitvorming?*

Het onder protest tekenen van de prestatieafspraken door Huurdersbelang Fryslân draait alleen om de twee volgende onderzoeken die niet zijn meegenomen in de prestatieafspraken. Namelijk 'Woonlastenonderzoek' en 'Onderzoek naar Draagkracht en Draaglast' deze twee onderzoeken konden op te weinig draagvlak rekenen bij de gemeente en corporaties. De keuze om de bovengenoemde onderzoeken niet op te nemen in de prestatieafspraken is bij meer gemeenten in Friesland zo genomen.

Men heeft hierdoor in meerdere Friese gemeenten besloten om onder protest te tekenen. Huurdersbelang Fryslân is het naast deze keuze wel eens met de rest van de gemaakte afspraken binnen de prestatieafspraken.

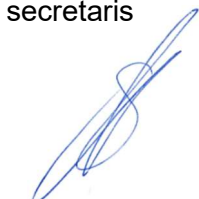
Binnen de prestatieafspraken van Smallingerland hebben we nog wel opgenomen om op termijn te kijken met elkaar naar het onderwerp betaalbaarheid, alleen niet in een Friesland brede onderzoek vorm.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Aan Raadsfracties CDA, ChristenUnie en Smallerlands
Belang
T.a.v. dhr. T. van der Meer, dhr. S. Roelofs en dhr. D.
Bekius

Drachten,
14 januari 2026

Ons kenmerk
2026-004528

Uw kenmerk

Behandeld door
0512 - 581 234

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen breedtesport onder druk door hoge zaalhuur

Geachte heer Van der Meer, heer Roelofs en heer Bekius,

Op 11 december 2025 heeft u schriftelijke vragen gesteld over 'breedtesport onder druk door hoge zaalhuur'. Via deze brief beantwoorden wij uw vragen.

- 1. Herkent het college de signalen dat kinderen en inwoners met een smalle beurs moeten stoppen met sporten als gevolg van de stijgende tarieven?***
Onderkend wordt dat mensen met een smalle beurs in toenemende mate voor keuzes staan waar ze hun geld aan uitgeven. Er wordt geen direct verband gezien tussen het stoppen met sporten en stijgende tarieven.
- 2. Heeft het college inzicht in het aantal leden/leerlingen dat de afgelopen jaren is afgehaakt door contributiestijgingen?***
Nee. Gevolgd wordt wat de sportdeelname is. Dit gebeurt door onder andere de Wijkatlas, de GGD monitor en landelijk monitoring, zoals opgenomen in de sportnota "Beweeg je mee?". De monitoring betreft alleen de sportdeelname, dus wij hebben geen zicht op redenen van stoppen.
- 3. Welke stappen heeft u reeds gezet of bent u voornemens te zetten, om de problematiek in kaart te brengen en bij te dragen aan een oplossing?***
Sinds jaar en dag krijgen alle verenigingen en vrijwilligers ondersteuning door onze uitvoeringpartners: Sportbedrijf Drachten, M.O.S., sportbonden en ambassadeurs van het Lokaal Sportakkoord. Wij subsidiëren Sportbedrijf Drachten, M.O.S. en het Lokaal Sportakkoord voor deze inzet.
- 4. Heeft het college inzicht in de hoogte van de zaalhuurtarieven in Smallerland in vergelijking met omliggende gemeenten en de regio?***
Exploitatie en beheer van binnensportaccommodaties is ondergebracht bij het Sportbedrijf Drachten. In de Activiteitenafspraken 2023+ met het Sportbedrijf is opgenomen dat zij een maatschappelijk tarief hanteert. De vergelijking met andere gemeenten is niet één op één te maken, omdat de bijdrage van de gemeenten aan sport per gemeente verschilt. In Smallerland hebben wij bijvoorbeeld een subsidie voor schoolzwemmen en voor verenigingsgebruik. Hierdoor betalen Smallerlandse verenigingen een gereduceerd tarief voor de huur van binnensportaccommodaties.

Deze subsidie wordt uitbetaald aan de verhuurders van de binnensportaccommodaties. De kosten voor het schoolzwemmen worden door ons gedragen.

5. **Hoe verhoudt de huidige tariefontwikkeling zich tot de ambities uit het Sportakkoord en het gemeentelijke preventiebeleid?**
Sport en bewegen is belangrijk voor preventiebeleid. De tariefontwikkelingen zijn in lijn met de algemene kostenstijgingen in de huidige tijd. En wij bieden inkomensondersteuning aan via het Armoedepact, het Jeugd Sport Fonds en Sportfonds Smallingerland.
6. **Welke opdracht heeft het Sportbedrijf precies meegekregen met betrekking tot tariefstelling, kostendekkendheid en maatschappelijke doelen voor de sporthallen?**
Zoals eerder aangegeven in de beantwoording op vraag 4, is in de Activiteitenafspraken 2023+ met het Sportbedrijf Drachten opgenomen, dat een maatschappelijk tarief gehanteerd wordt voor de binnensportaccommodaties. In de Activiteitenafspraken 2023+ staat als doelstelling opgenomen:
 - Optimaal gebruik van binnensportaccommodaties.
 - Smallingerlandse sportverenigingen ondersteunen door accommodaties beschikbaar te stellen tegen een gereduceerd tarief.
7. **Kan het college de systematiek van verhuur van sporthallen via het Sportbedrijf toelichten?**
Zoals bij vraag 4 aangegeven, subsidiëren wij het verenigingsgebruik. Het Sportbedrijf Drachten brengt een lager tarief in rekening dan kostendekkend is. En dat verschil subsidiëren wij.
8. **Ziet het college mogelijkheden om binnen de huidige afspraken bij te sturen of tijdelijk verlichting te bieden voor sportverenigingen?**
Wij zijn bekend met de signalen. De signalen zijn divers en niet altijd is de gemeente hiervoor verantwoordelijk of kan de gemeente een oplossing bieden. Mogelijkheden om te verlichten zijn:
 - Tegemoetkoming vanuit het Jeugd Sport Fonds en Sportfonds Smallingerland.
 - Verenigingsondersteuning zoals bij de beantwoording van vraag 3.
 - Er is op 18 december 2025 een overleg geweest met een vertegenwoordiging van de besturen van de binnensportverenigingen. Dit heeft opgeleverd dat aan actuele vragen van besturen van de binnensportverenigingen ambtelijk opvolging wordt gegeven.
9. **Is het college bereid om samen met verenigingen inzichtelijk te maken vanaf welk punt de huidige kostenstijgingen leiden tot het wegvallen van sportaanbod of zelfs het verdwijnen van verenigingen?**
Wij zijn altijd bereid om in gesprek te gaan met de verenigingen, maar er zijn meerdere factoren die kunnen leiden tot veranderingen in het sportaanbod en de continuïteit van verenigingen. Wij vinden het belangrijk dat naar het totaal wordt gekeken. Of en in welke mate verenigingen kostenstijgingen verwerken in de contributies is aan de besturen. Daarvoor is instemming nodig van de leden. Zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag 8, zijn wij in overleg.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Aan leden van de gemeenteraad van Smallingerland

Drachten,
27 januari 2026

Ons kenmerk
2026-003513

Uw kenmerk

Behandeld door
Guus Receveur
0512 - 581 234

Onderwerp

Raadsbrief Afwegingskader uitgifte bedrijventerreinen

Geachte raadsleden,

Met deze brief brengt het college u op de hoogte dat zij heeft besloten te gaan werken met een Afwegingskader voor de vestiging en uitgifte (verkoop) van nieuwe bedrijventerreinen en de omgang met nieuwe vestiging op bestaande bedrijventerreinen. Dit document werkt de eerder vastgestelde beleidskaders uit (Omgevingsvisie Smallingerland 2022, Visie Werklocaties 2022–2030, Actieagenda Economie 2023–2026) en bevat de operationele uitgangspunten voor het beschikbaar stellen van grond en het uitgiftebeleid op bedrijventerreinen. Het Afwegingskader bevat geen nieuw beleid, maar geeft een werkwijze aan om beleidsambities en -doelen ook middels ruimtelijke kaders en uitgifte van bedrijventerreinen te realiseren, nieuw en bestaand.

Aanleiding voor een Afwegingskader

De vraag naar ruimte vanuit bedrijven is onverminderd hoog. Tegelijkertijd is ruimte schaars en staat de economische ruimtevraag onder druk door concurrerende claims zoals wonen, natuur, landbouw en energie-infrastructuur, waardoor niet alles mogelijk is en keuzes noodzakelijk zijn. In de Omgevingsvisie Smallingerland is daarom vastgelegd dat de gemeente zich richt op een stad voor innovatieve maakindustrie met bijpassende werklocaties. Deze koers is verder uitgewerkt in de Actieagenda Economie 2023–2026, met een sterke focus op circulaire economie, haveneconomie en een hightech ecosysteem, en wordt ruimtelijk ondersteund door de Visie op Werklocaties 2022–2030.

Gezamenlijk onderstrepen deze beleidsdocumenten het strategisch belang van bedrijventerreinen voor de toekomst van Smallingerland en Drachten. Bedrijventerreinen zijn daarbij niet alleen van waarde voor de economie, maar spelen ook een belangrijke rol in maatschappelijke opgaven zoals de arbeidsmarkt, de energietransitie, klimaatadaptatie en de brede welvaart.

Vanwege de schaarste aan grond kiest de gemeente in de Visie op Werklocaties voor een selectief uitgiftebeleid, waarbij ook maatschappelijke bijdragen van bedrijven worden meegewogen. Het Afwegingskader geeft hier verdere invulling aan en bevat de kaders voor de werkwijze waarop Smallingerland in de komende periode omgaat met de ruimtevraag van bedrijven op zowel nieuwe als bestaande bedrijventerreinen.

Concreet geeft het Afwegingskader daarmee een werkwijze voor de uitvoering van de volgende beleidsambities en -doelstellingen:

Omgevingsvisie	1. Versterken van de positie van Drachten als regionaal verzorgingsgebied
	a. Bij uitbreiding van het areaal bedrijventerreinen wordt eerst gekeken naar bestaand stedelijk gebied en dan pas daarbuiten.
	b. We zetten in op revitalisering van het bedrijventerrein de Haven en we maken meer ruimte voor water-/haven gebonden bedrijvigheid
	2. Versterken van Drachten als stad voor innovatieve maakindustrie
	a. We werken binnen de sturingsmogelijkheden van de gemeente aan ruimte voor hoogtechnische bedrijven op De Haven en Azeven/Noord om deze en aanverwante functies te kunnen accommoderen.
	b. In de buurt van het centrum van Drachten maken we ruimte voor campusontwikkelingen.
Actieagenda Economie 2023-2026	1. Inzet op toekomstbestendige werklocaties (uitwerking vestigingsbeleid)
	2. Inzet op circulaire economie, haveneconomie, HTSM ecosysteem (inclusief ICD)
Visie Werklocaties 2022-2030	1. Kwalitatieve benadering vraagt om een selectief uitgiftebeleid (voor profilering en fysieke clustering).
	2. Versterken van segmentering en profilering vraagt (pro)actief grondbeleid.
	3. Grote ruimtevragers vragen om flexibiliteit en maatwerkafspraken.
	4. Niet alle ontwikkelingen hoeven binnen onze eigen gemeentegrenzen te landen.
	5. We hanteren het afwegingskader van de omgevingsvisie.
	6. Ontwikkelen en herstructurering van werklocaties benutten als oplossing voor diverse maatschappelijke opgaven.
Strategisch ontwikkelplan De Haven	1. Het scheppen van de randvoorwaarden voor een circulaire economie...ruimtelijk, in de profilering en in het vestigingsbeleid.
Duurzaamheidsvisie	1. Inzet op energiebesparing, -opwek, netcapaciteit en duurzame mobiliteit door en met ondernemers.
	2. Inzet op klimaatadaptie, door tegengaan van wateroverlast, droogte en hittestress.
	3. Inzet op biodiversiteit, waarbij groene structuren doorlopen en tuinen, gevels en daken natuur inclusief zijn en bewustwording bij bedrijven.
	4. Inzet op circulaire economie met R-ladder, circulair ondernemen stimuleren, bewustwording bij bedrijven.

Nieuwe en bestaande bedrijventerreinen

Binnen het Afwegingskader maken we onderscheid in nieuwe en bestaande bedrijventerreinen.

Nieuwe bedrijventerreinen

Bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen is de grond normaliter in eigendom van de gemeente. In dat geval mag het college zelf besluiten aan welke gegadigde een kavel wordt verkocht, zolang de kavel openbaar wordt aangeboden en de keuze voor een gegadigde transparant is en goed onderbouwd. Dat betekent dat voor iedere gegadigde vooraf duidelijk moet zijn op basis van welke objectieve en redelijke criteria een keuze wordt gemaakt.

Bestaande bedrijventerreinen

Op een bestaand bedrijventerrein is de grond in het verleden uitgegeven en in eigendom van gevestigde bedrijven, of derde partijen (meestal in geval van verhuur). De gemeente heeft dan beperkte sturingsmogelijkheden: Zacht, via het accountmanagementteam bedrijventerreinen, en hard via het instrumentarium van de omgevingswet. Daarnaast geven we in ons Grondbeleid aan waar nodig "actief grondbeleid" toe te passen, oftewel een grondpositie te verwerven. In dat geval kan het college opnieuw de kaders opstellen voor het gebruik en uitgifte.

Bedrijven ruimte bieden

Bedrijven die reeds gevestigd zijn in- of afkomstig uit Smallingerland of omliggende gemeenten blijven we ruimte bieden volgens het 'ja, tenzij'-principe. Dit geldt zeker ook voor bedrijven die in overleg met de gemeente verplaatsen als gevolg van herontwikkeling of herstructurering (de vervangingsvraag). 'Ja, tenzij' wil zeggen dat een bedrijf wel moet passen binnen de ruimtelijke kaders en het profiel van de bedrijventerreinen waar uitgeefbare kavels zijn. Past het niet dan ondersteunen we het bedrijf in de zoektocht naar een alternatieve locatie binnen de gemeente, of in de regio. Hierbij hecht het college veel waarde aan de relatie met reeds gevestigde bedrijven en het belang van het bedrijfsleven voor de brede welvaart. Via de accountmanagers voor bedrijventerreinen willen we zoveel mogelijk in een relatief vroege fase bij bedrijven aan tafel zitten om mogelijkheden en onmogelijkheden te verkennen. Het 'ja, tenzij'-principe geven we vorm volgens het volgende schema.

1	Kan het bedrijf onderbouwen dat de huidige locatie niet voldoet?	De gemeente bekijkt of aanpassing van het omgevingsplan, ruimte kan bieden
2	Indien verplaatsing noodzakelijk is, dan wordt eerst in de bestaande voorraad gezocht naar passende ruimte	De gemeente doet aan matchmaking
3	Biedt de bestaande voorraad geen passende ruimte, dan wordt een oplossing gezocht in nieuwe uitgifte of in de regio*	De gemeente zet in op afspraken over de oude locatie, voor een binnen de beleidsambities passende invulling

**Hierbij is uitgangspunt dat we waar nodig met onze buurgemeenten samenwerken*

Om te bepalen of gegadigden (bedrijven en andere organisaties) van buiten Smallingerland of de omliggende gemeenten in aanmerking komen voor aankoop van een kavel, weegt het college af in hoeverre de gegadigde bijdraagt aan het economisch profiel, de brede welvaart of andere vastgestelde ambities en doelstellingen (zoals duurzaamheid). De criteria waarmee deze afweging plaats vindt staan omschreven in de bijlage bij het Afwegingskader. Hierbij maken we onderscheid in criteria waar iedere gegadigde altijd aan moet voldoen, en gebiedsspecifieke criteria per bedrijventerrein.

Werking afwegingskader

Het afwegingskader geeft de kaders waarmee het college afweegt welke ontwikkeling bijdraagt aan het profiel van Smallingerland. Per bedrijventerreinontwikkeling stelt het college een uitgifteleidraad op, waarmee het college aangeeft op basis van welke objectieve criteria wordt besloten welke gegadigden wel, en welke niet in aanmerking komen voor aankoop en vestiging.

Door deze spelregels voor de uitgifte te hanteren garanderen we een eerlijk en transparant proces. In de leidraad staan standaardcriteria, die altijd van toepassing zijn en mogelijk aanvullende criteria, die er zijn om inhoudelijke doelstellingen van het bedrijventerrein te borgen.

Publicatie werkwijze uitgifte bedrijventerreinen

Naar aanleiding van de werkwijze zoals aangegeven in het Afwegingskader vestiging en uitgifte bedrijventerreinen, is het college voornemens om het proces om tot selectie van gegadigden voor verkoop van kavels op bedrijventerreinen te komen, te publiceren op de gemeentewebsite op de subpagina "Ondernemen". Zodat voor iedere partij geïnteresseerd vestiging in Smallingerland helder is hoe de gemeente te werk gaat bij verkoop van een kavel op een bedrijventerrein. Voor ieder uit te geven bedrijventerrein of nieuwe fase daarvan wordt daarnaast een uitgifteleidraad gepubliceerd, met daarin een nadere specificering van de criteria die van toepassing zijn.

Afsluiting

Het college vertrouwt erop dat met het voorliggende Afwegingskader Vestiging en verkoop Bedrijventerreinen een heldere en uitvoerbare koers is vastgesteld voor de omgang met de ruimtevraag van bedrijven, waarbij de belangen van de gemeente en haar inwoners centraal staan.

Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Afwegingskader vestiging en uitgifte bedrijventerreinen

Definitief, januari 2026

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding en achtergrond	3
1.2	Leeswijzer.....	3
2	Ambities en eisen vanuit bestaand beleid	4
2.1	Ruimtelijk (sociaal)economisch beleid.....	4
2.2	Inrichtings- en gebruikerseisen vanuit overige ambities en beleidsmatige uitgangspunten	6
3	Strategie	8
3.1	Anticiperen op de uitbreidingsvraag en vervangingsvraag	8
3.2	Anticiperen op de additionele vraag	8
3.3	Uitvoeringsstrategie	9
3.4	Sterker maken wat sterk is.....	10
4	Doorvertaling in onze werkwijze.....	12
4.1	Uitgangspunten voor de langere termijn.....	12
4.2	Inzet van het grondbeleid	12
4.3	Planologie (borging in Omgevingswet).....	13
4.4	Uitgiftebeleid	13
4.5	Afwijkingsbepaling & hardheidsclausule.....	14
	Bijlage Uitgiftebeleid	15
	Beoordeling op basis van selectie- en gunningscriteria.....	15
	Standaardcriteria	16
	Aanvullende gunningscriteria	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

De vraag naar ruimte vanuit bedrijven is onverminderd hoog. En die willen we als gemeente ook kunnen bieden. Omdat dat bij de gemeente past, in Smallingerland maken we. En om ook in de toekomst voldoende en vernieuwende werkgelegenheid te vestigen.

Tegelijk is ruimte in Smallingerland, net zoals in Nederland als geheel een schaars goed. Ruimte voor economie conflicteert met ruimteclaims vanuit andere domeinen, waaronder wonen, natuur, landbouw en (energie)infrastructuur. We kunnen niet alles ruimtelijk mogelijk maken en moeten kiezen.

We schrijven in de Omgevingsvisie Smallingerland dat we een stad willen zijn voor innovatieve maakindustrie, met bijpassende werklocaties. In de Actieagenda Economie 2023-2026 is dit uitgewerkt naar een inzet op circulaire economie, haven economie en een hightech ecosysteem, met bijbehorende faciliteiten. Met de Visie Werklocaties 2022-2030 geven we aan daarvoor ook in de toekomst ruimte te blijven ontwikkelen. Gezamenlijk schetsen deze drie beleidsdocumenten het belang, de positie, de toekomst en de opgaven van bedrijventerreinen voor Smallingerland en Drachten.

Bedrijventerreinen zijn daarnaast plekken waar meerdere opgaven én kansen samenkomen. Voor de arbeidsmarkt, circulaire economie, klimaattransitie en -adaptatie, energie en meer. Het zijn gebieden die een essentiële rol spelen in de brede welvaart van de gemeenschap. Bedrijventerreinen zijn dus niet alleen belangrijk voor de economie, maar ook voor diverse andere thema's.

In de Visie Werklocaties hebben we geschreven te gaan werken met "selectief uitgiftebeleid", vanwege de schaarse grond, economische focus en toekomstbestendige bedrijventerreinen. Omdat het ook wenselijk is dat bedrijven een bijdrage leveren aan maatschappelijke opgaven, is het logisch om die opgaven mee te nemen in de selectie en dus in onze werkwijze voor uitgifte.

Met het document dat hier aan u voorligt, geven we uitwerking aan die selectieve uitgifte in de vorm van het Afwegingskader vestiging en uitgifte bedrijventerreinen in de gemeente Smallingerland.

Kortom, met dit Afwegingskader geven we de kaders aan hoe Smallingerland in de komende periode om wenst te gaan met de (toekomstige) **ruimtevrage van bedrijven** (commerciële en niet commerciële organisaties) op **bedrijventerreinen** (*nieuw en bestaand*).

1.2 Leeswijzer

In dit Afwegingskader wordt allereerst de vertreksituatie geschetst. Hierin wordt ingegaan op de vastgestelde sociaal economische ambities van de gemeente. Deze vastgestelde ambities hebben immers i.) doorwerking in de keuze welke bedrijven we ruimte willen bieden in Smallingerland en ii.) de eisen die wij daarbij als gemeente opleggen aan het gebruik van de toegekende ruimte.

Vanuit de vertreksituatie worden vervolgens de strategische uitgangspunten beschreven die richting gevend zijn voor de afweging of, hoeveel, aan wie en onder welke voorwaarden de gemeente ruimte beschikbaar stelt. Vervolgens wordt ingegaan hoe de uitgangspunten doorwerking hebben in het beleidsinstrumentarium van de gemeente. Dit laatste hoofdstuk biedt zo inzicht in de doorwerking van het Afwegingskader in ons dagelijkse handelen.

2 Ambities en eisen vanuit bestaand beleid

De gemeente heeft in de afgelopen jaren verschillende beleidsprogramma's vastgesteld waarvoor dit Afwegingskader een werkwijze voor de uitvoering geeft. Hieronder is een samenvatting opgenomen van de belangrijkste sturende elementen uit deze programma's.

2.1 Ruimtelijk (sociaal)economisch beleid

Omgevingsvisie

Het hebben van een Vitale Economie in 2040 is één van de drie hoofddoelstellingen van de in 2022 vastgestelde Omgevingsvisie. We zetten in op een toename van het aantal ondernemers die met nieuwe verdienmodellen, geënt op maatschappelijke transitievraagstukken, een positieve impact maken. We stimuleren én bieden ruimte aan economische activiteiten die economische en maatschappelijke waarde toevoegen aan onze gemeente en het verdienvermogen vergroten. We richten ons hiermee primair op kwalitatieve economische groei.

Vanuit de Omgevingsvisie werken we de komende jaren aan een viertal opgaven. De opgave om de positie van Drachten als regionaal verzorgingsgebied te versterken en de opgave om Drachten als stad voor innovatieve maakindustrie te versterken, geven richting aan hoe wij als gemeente omgaan met de ruimtevraag van bedrijven. De belangrijkste sturende elementen zijn:

Versterken van de positie van Drachten als regionaal verzorgingsgebied

- Smallerland heeft in 2040 ingespeeld op de groeiende vraag naar goede plekken om te werken. Bij uitbreiding van het areaal bedrijventerreinen wordt eerst gekeken naar bestaand stedelijk gebied en dan pas daarbuiten. Om tijdig over voldoende uitgeefbaar aanbod te kunnen beschikken, is tijds uitbreiden van grondposities rondom bedrijvenpark Azeven Drachten noodzakelijk.
- We zetten in op revitalisering van het bedrijventerrein de Haven en we maken meer ruimte voor water-/haven gebonden bedrijvigheid. De waterkanten van Tussendiepen worden opgewaardeerd.

Versterken van Drachten als stad voor innovatieve maakindustrie

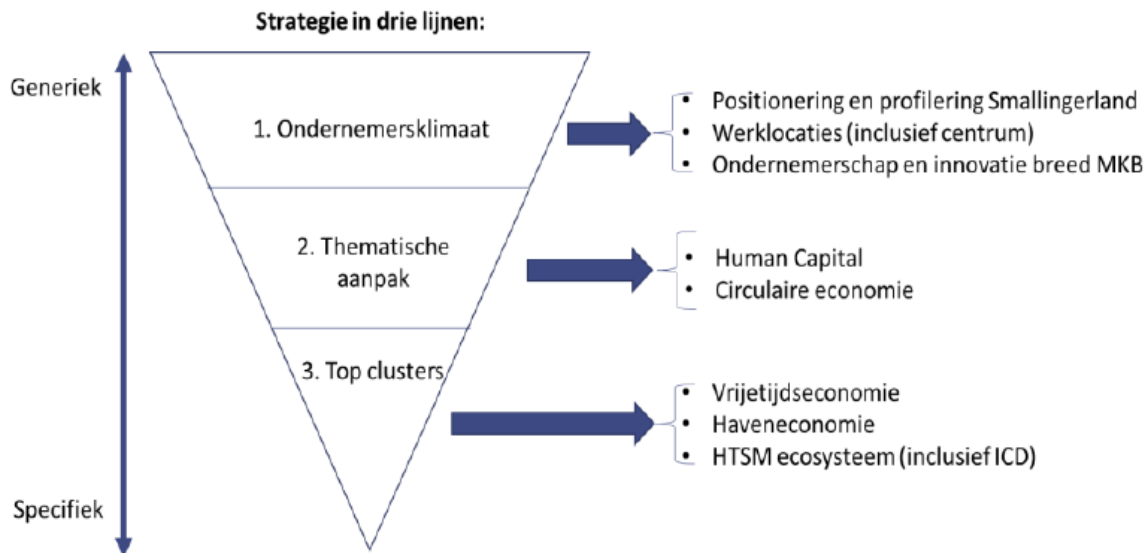
- We werken binnen de sturingsmogelijkheden van de gemeente aan ruimte voor hoogtechnische bedrijven op De Haven en Azeven/Noord om deze en aanverwante functies te kunnen accommoderen.
- In de buurt van het centrum van Drachten maken we ruimte voor campusontwikkelingen. Onderwijsvoorzieningen, woningen voor studenten, werkruimtes, bestaande en startende bedrijven en sportvoorzieningen kunnen deel uitmaken van dit gebied.

Actieagenda Economie 2023-2026

Met de Actieagenda Economie 2023-2026 hebben we keuzes gemaakt voor de economische inzet van de gemeente, als uitwerking van de omgevingsvisie. Daarbij is aandacht voor toekomstbestendige werklocaties, waaronder bedrijventerreinen, één van de pijlers. Daarvoor noemen we in de actieagenda het ontwikkelen van vestigingsbeleid als een van de projecten. We geven ook aan in te willen zetten op:

- Circulaire economie;
- Haveneconomie;
- HTSM ecosysteem.

De volgende figuur geeft de strategie zoals we die beschrijven in de actieagenda schematisch weer.

Visie Werklocaties 2022-2030

In de in 2022 vastgestelde Visie Werklocaties 2022-2030 zijn vier opgaven benoemd:

1. Anticiperen op- en voorzien in de toekomstige ruimtevrage op bedrijventerreinen in Smallerland;
2. Door profilering, segmentering en branding een impuls geven aan de kwaliteit en aantrekkingskracht;
3. Werken aan toekomstbestendige werklocaties door te investeren in verhogen en behouden kwaliteit;
4. Anticiperen op de veranderende vraag naar kantoorlocaties.

Voor de verschillende activiteiten en projecten die bijdragen aan een effectieve aanpak van de opgaven zijn een aantal strategische uitgangspunten gedefinieerd relevant voor

Afwegingskader, te weten:

- Kwalitatieve benadering vraagt om een selectief uitgiftebeleid (voor profilering en fysieke clustering);
- Versterken van segmentering en profilering vraagt (pro)actief grondbeleid;
- Grote ruimtevragers vragen om flexibiliteit en maatwerkafspraken;
- Niet alle ontwikkelingen hoeven binnen onze eigen gemeentegrenzen te landen;
- We hanteren het afwegingskader van de omgevingsvisie;
- Ontwikkelen en herstructurering van werklocaties benutten als oplossing voor diverse maatschappelijke opgaven.

Ontwikkelplan Haven

Als onderdeel van de uitvoering van de Visie Werklocaties 2022-2030 hebben we specifiek voor de Haven in 2024 een strategisch ontwikkelplan vastgesteld. Daarin beschrijven we de te zetten stappen om het bedrijventerrein toekomstbestendig en meer circulair te maken. Onderdeel daarvan is hoe we meer ruimte voor watergebonden bedrijvigheid willen realiseren.

Ruimtelijk Ontwikkelperspectief (concept)

Ten behoeve van de realisatie van de ambities wordt in het concept-Ruimtelijk Ontwikkelperspectief voorgesteld om de huidige (werk)functie van de locatie Nijtap (voorlopig) te behouden. Deze locatie leent zich goed als strategische schuifruimte voor bovengenoemde transitie op andere terreinen. De conceptstatus van het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief betekent dat dit nog geen vastgesteld beleid betreft.

Programmeringsafspraken regio Zuidoost-Fryslân

Periodiek worden de programmeringsafspraken over het aantal hectare bedrijventerrein dat iedere gemeente in de regio Zuidoost Fryslân mag realiseren herzien. Deze worden bepaald aan de hand van prognoses over de vraag en het aanbod (hard én zacht). De actuele afspraken zijn gemaakt in 2022.

Gemeente Smallingerland heeft in de huidige afspraken tot 2035 ruimte om 44 hectare (plus 10 hectare voor specifieke ruimtevragen) toe te voegen, aanvullend op de uitbreiding van A7/Noord.

Bestuursconvenant F4

In het bestuursconvenant dat is overeengekomen door de F4-gemeenten en provincie, zijn regionale afspraken gemaakt over een gezamenlijke aanpak bij het vestigingsadvies voor nieuwe bedrijven. Hierbij wordt rekening gehouden met de speerpuntsectoren van elke gemeente. Voor Smallingerland betreft dit de hightech maakindustrie. Een bedrijf actief in of met meerwaarde voor deze sector krijgt daarmee als eerste advies om te kijken naar vestiging in Smallingerland. Dit principe geldt andersom evengoed voor de andere gemeenten.

2.2 Inrichtings- en gebruikerseisen vanuit overige ambities en beleidsmatige uitgangspunten

Duurzaamheidsvisie

In de Duurzaamheidsvisie 'Samen Duurzame Stappen Zetten' staat beschreven welke stappen de gemeente de komende jaren wil zetten op weg naar een duurzame samenleving. De belangrijkste strategische doelen waar de gemeente aan werkt staan hieronder opgenomen. Deze doelen geven met name richting aan de eisen die wij stellen aan het gebruik van de ruimte door bedrijven en instellingen.

Strategische doelen energie

1. Smallingerland zet in op energiebesparing. Het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid hanteert daarbij een stappenmodel dat is gebaseerd op Trias Energetica¹:
 - a. Stimuleer het gebruik van zo min mogelijk energie;
 - b. Stimuleer het gebruik van duurzame energie;
 - c. Stimuleer dat fossiele energie zo efficiënt mogelijk wordt gebruikt.
2. Opwek duurzame energie. De gemeente stimuleert ondernemers om duurzame energie te gebruiken en/of op te wekken;
3. Energie is toegankelijk en beschikbaar. De gemeente stimuleert initiatieven rondom lokale opwek van energie en borgt samen met de verantwoordelijke netbeheerders dat er voldoende capaciteit is op het net.
4. Duurzame mobiliteit aanmoedigen. De gemeente stimuleert transport over water, lopen, fietsen, collectief vervoer, deelsystemen en elektrisch rijden.
5. De gemeente werkt aan bewustwording bij bedrijven, instellingen en inwoners. Zodanig dat zij aan de slag gaan met de realisatie van deze doelen.

Strategische doelen klimaatadaptatie

1. De gemeente wil klimaatverandering dempen en de effecten opvangen. Hierbij gaat de aandacht uit naar:
 - a. Het tegengaan van wateroverlast;
 - b. Het tegengaan van droogte;
 - c. Het tegengaan van hittestress;

¹ Trias Energetica en energieneutraal bouwen, TU Delft (2013)

2. Herstellen en versterken van biodiversiteit. Wat onder meer behelst dat groene structuren doorlopen en tuinen, gevels en daken natuur inclusief zijn.
3. De gemeente werkt aan bewustwording bij bedrijven, instellingen en inwoners. Zodanig dat zij aan de slag gaan met de realisatie van deze doelen.

Strategische doelen circulariteit

1. De gemeente wil stimuleren dat er binnen Smallingerland wordt bijgedragen aan het behoud van de waarde van grondstoffen. Onder meer door inzet van de R-ladder: (Rethink)-Refuse-Reduce-Reuse- Repair-Recycling-Recover.
2. De gemeente wil de transitie naar een circulaire economie versnellen. Onder meer door grondstoffen- en materialenstromen in kaart te brengen, circulair ondernemen te stimuleren en zelf ook circulair te bouwen.
3. De gemeente wil samenwerking en kennisdeling stimuleren i.s.m. haar regionale partners zoals Vereniging Circulair Friesland.
4. De gemeente werkt aan bewustwording bij bedrijven, instellingen en inwoners. Zodanig dat zij aan de slag gaan met de realisatie van deze doelen.

3 Strategie

De bestaande ambities van de gemeente zoals geschetst in het vorige hoofdstuk vertalen we naar strategische uitgangspunten voor het beschikbaar stellen van ruimte aan bedrijven. In de uitwerking van de strategische uitgangspunten wordt onderscheid gemaakt tussen de drie componenten die samen de ruimte vraag naar bedrijventerreinen in onze gemeente bepalen. Het gaat hierbij om de uitbreidingsvraag; de vraag naar extra bedrijventerreinen, ten opzichte van de huidige voorraad, door natuurlijk verloop en dynamiek van bedrijven in de regio. De vervangingsvraag; de vraag naar bedrijventerrein door onttrekking van een deel van de huidige voorraad bedrijventerreinen. En de additionele vraag; de incidentele vraag naar bedrijventerreinen, veelal als gevolg van grote, nieuwe economische ontwikkelingen. Daarnaast versterken we strategisch het profiel van de vier belangrijke bedrijventerreinen.

3.1 Anticiperen op de uitbreidingsvraag en vervangingsvraag

Vanuit de ambitie om de positie van Drachten als regionaal verzorgingsgebied te versterken blijft de gemeente ook de komende jaren de uitbreidingsvraag en vervangingsvraag actief ondersteunen. Dit betekent dat we het ja, tenzij principe blijven hanteren op de wijze waarop we dat ook de afgelopen periode hebben gedaan, met de toevoeging dat we ook hier sturen op kwaliteit en beleidsambities en -doelstellingen. Dit gaat waar het kan in goed overleg met het desbetreffende bedrijf en waar nodig en mogelijk ondersteund door beleid en regelgeving.

Uitgangspunt daarbij blijft we bij het accommoderen van de uitbreidingsvraag én de vervangingsvraag het profiel en de kwaliteit van onze bestaande bedrijventerreinen willen behouden en verbeteren. In het (informele) contact dat we via het accountmanagement hebben in het kader van een uitbreidings- en vervangingsvraag sturen we daarom op kwaliteit en meerwaarde voor ambities. In geval van een verplaatsingsbehoefte hanteren we daarom in principe (maar het betreft altijd maatwerk) de volgende werkwijze wanneer een bedrijf zich meldt:

1	Kan het bedrijf onderbouwen dat de huidige locatie niet voldoet?	De gemeente kijkt of aanpassing van het omgevingsplan, ruimte kan bieden
2	Indien verplaatsing noodzakelijk is, dan wordt eerst in de bestaande voorraad gezocht naar passende ruimte	De gemeente doet aan matchmaking
3	Biedt de bestaande voorraad geen passende ruimte, dan wordt een oplossing gezocht in nieuwe uitgifte of in de regio*	De gemeente zet in op afspraken over de oude locatie, voor een binnen de beleidsambities passende invulling

**Hierbij is uitgangspunt dat we waar nodig met onze buurgemeenten samenwerken*

Ten aanzien van punt 2 en 3 moet opgemerkt worden dat ook de gemaakte afspraken in het acquisitieconvenant F4 worden meegenomen in ons handelen. Als onderdeel van het vinden en bieden van een passende locatie kan op grond van deze afspraken immers ook blijken dat vestiging van een bedrijf elders binnen de regio meer passend is.

3.2 Anticiperen op de additionele vraag

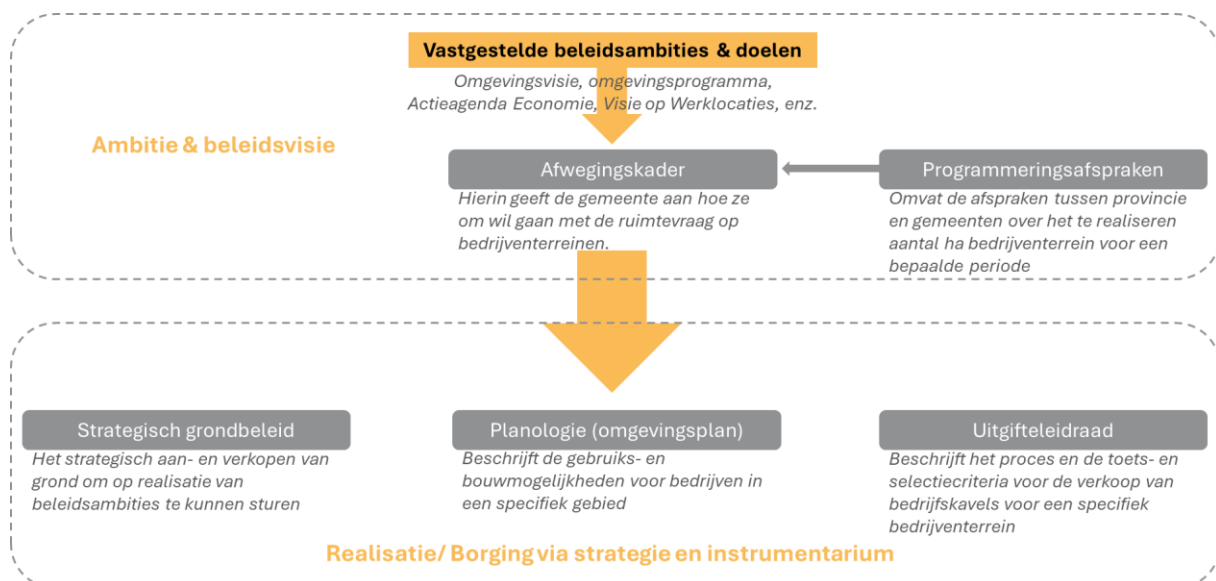
Waar de gemeente in de basis een faciliterende grondhouding hanteert ten aanzien van het bieden van ruimte voor de uitbreidings- en vervangingsvraag, hanteert de gemeente een meer selectieve houding in bieden van ruimte voor de additionele vraag (de ruimte vraag van bedrijven afkomstig van buiten onze regio). In de omgevingsvisie heeft de gemeente immers vastgesteld geen kwantitatieve groeiambitie te hebben. Dit betekent dat het accommoderen

van de additionele vraag te allen tijde een kwalitatieve bijdrage moet leveren aan één of meer van de ambities en doelstellingen zoals beschreven in hoofdstuk 2. Dit betekent dat de gemeente Smallingerland haar Afwegingskader zo wil inrichten dat er ruimte blijft voor:

- Bedrijven en instellingen die in staat zijn doelmatig bij te dragen aan het realiseren van de arbeidsmarktbalans in Smallingerland (efficiënt ruimtegebruik en een hoge terreinquotiënt).
- Bedrijven en instellingen die het ondernemersecosysteem in Smallingerland kunnen versterken. Het ondernemersecosysteem betreft alle factoren die eraan bijdragen dat ondernemers in onze gemeente kunnen floreren. We accommoderen graag bedrijven die bijdragen aan een versterking van de waardeketens van gevestigde ondernemingen, relaties hebben met andere ondernemers in onze gemeente of daar aantoonbaar een goede aanvulling op vormen.
- Bedrijven en instellingen met een bredere maatschappelijke relevantie. We verwelkomen bedrijven en instellingen die aantoonbaar bijdragen aan maatschappelijke opgaven (zoals behoud van jong talent voor de regio) en een inclusieve arbeidsmarkt.
- Bedrijven die een hoge toegevoegde waarde creëren. Ondernemers die veel waarde toevoegen per arbeidsjaar zijn in staat goede salarissen uit te betalen en daarmee positief bij te dragen aan het inkomensniveau van huishoudens in Smallingerland.
- Bedrijven die circulair zijn of deze ambitie in hun bedrijfsstrategie verankerd hebben.
- En bedrijven die passen bij het energiesysteem en/of onderdeel uitmaken van oplossingen in het energievraagstuk (bijvoorbeeld met een eigen energievoorziening of beschikken over restwarmte die kan voorzien in de lokale warmtebehoefte).

3.3 Uitvoeringsstrategie

Om in de praktijk op de hierboven beschreven wijze te kunnen anticiperen op de uitbreidingsvraag, vervangingsvraag en additionele vraag, maakt de gemeente gebruik van een samenhangend pakket van (beleids-)instrumenten. In de onderstaande figuur staat de samenhang schematisch weergegeven.

In hoofdstuk 4 is nader uitgewerkt hoe het beleidsinstrumentarium van de gemeente dient te worden ingericht en aangewend om op de door ons gewenste wijze te kunnen anticiperen op de uitbreidingsvraag, vervangingsvraag en additionele vraag.

3.4 Sterker maken wat sterk is

In de Omgevingsvisie en de Economische Agenda geven we richting aan onze inzet op economie en daaruit volgend aan de sectoren waaraan we ruimte willen bieden. De Omgevingsvisie stelt bijvoorbeeld ook dat we op De Haven en Azeven ruimte willen bieden aan hoogtechnische bedrijvigheid. Het Afwegingskader dient om sturing te geven aan onze omgang met ruimtevrage op bedrijventerreinen. Een effectieve invulling daarvan vraagt om focus en een helder profiel per bedrijventerrein. Dit geldt ook voor bestaande bedrijventerreinen, die al (deels) zijn uitgegeven en waar de gemeente dus minder sturingsmogelijkheden heeft. Hiervoor onderscheiden we Azeven, De Haven, Nijtap en het Vliegveld en omgeving.

Azeven – Hoogwaardige en innovatieve maakindustrie

Azeven (Noord en Zuid) vervult een sleutelrol binnen het profiel van Drachten als stad voor innovatieve maakindustrie. De ligging direct aan de A7, N31 en de moderne opzet maken het terrein aantrekkelijk voor bedrijven met een hoge toegevoegde waarde en een technische of hightech component.

- Profiel: Hoogwaardige maakindustrie, toeleveranciers, logistiek ondersteunende functies.
- Ruimtelijke kenmerken: Uitstekende snelwegontsluiting, ruime kavels, moderne infrastructuur.
- Milieucategorie: Tot en met 4.1, passend bij schone productieomgevingen.
- Beleid en focus: Nadruk op innovatie, circulariteit in productie, samenwerking met kennisinstellingen en campusontwikkeling.

De Haven – Havengerelateerde en milieuintensieve bedrijvigheid

Bedrijventerrein De Haven vormt een onderscheidende schakel in het economische profiel van Smallingerland door de aanwezigheid van kadefaciliteiten en directe aansluiting op het hoofdvaarwegennet. Het terrein is geschikt voor bedrijven die baat hebben bij vervoer over water, milieu-intensieve en/of ruimte-intensieve productie.

- Profiel: Haven gerelateerde (technologische) maakindustrie, op- en overslag, bouwmaterialen, circulaire verwerkingsbedrijven.
- Ruimtelijke kenmerken: Watergebonden ligging, robuuste kavels, multimodale ontsluiting.
- Milieucategorie: Tot en met 5.1, passend bij milieubelastende of logistiek zware activiteiten.
- Beleid en focus: Transitie naar een circulair en toekomstbestendig havengebied; herontwikkeling gericht op meer watergebonden functies en hergebruik van reststromen.

Nijtap – Grootschalige Retail en perifere voorzieningen

Nijtap vormt de locatie voor grootschalige en perifere detailhandel en aanverwante functies die niet binnen de stedelijke structuur passen. De ligging aan de westzijde van Drachten, direct aan de N31, zorgt voor een goede bereikbaarheid.

- Profiel: Grootschalige detailhandel, showrooms, leisure en volumineuze verkoopfuncties.
- Ruimtelijke kenmerken: Goede bereikbaarheid via N31, ruime parkeer- en ontsluitingsmogelijkheden.
- Milieucategorie: Beperkt tot lichte bedrijvigheid (maximaal categorie 2–3).
- Beleid en focus: Behoud van functie als perifere zone; locatie wordt voorlopig behouden als strategische schuifruimte in het Ruimtelijk Ontwikkelperspectief.

Vliegveld en omgeving – Innovatie, kennis en kleinschalig ondernemerschap

De omgeving van het Drachtster vliegveld biedt ruimte voor niche-ontwikkelingen die bijdragen aan kennis, innovatie en ondernemerschap. Door de combinatie van bereikbaarheid, open ruimte en experimenteeruimte is het gebied geschikt voor nieuwe vormen van bedrijvigheid met een innovatief karakter.

- Profiel: Innovatie gedreven bedrijvigheid, luchtvaart gerelateerde bedrijven, testfaciliteiten en startups.
- Ruimtelijke kenmerken: Ruime kavels, rustige omgeving, nabijheid van kennisinfrastructuur en N31.
- Milieucategorie: Tot en met 3.2, afhankelijk van specifieke activiteiten.
- Beleid en focus: Verdere verkenning van ontwikkelpotentie in samenhang met regionale innovatieagenda's.

4 Doorvertaling in onze werkwijze

De bestaande beleidsdoelen en -ambities uit hoofdstuk 2, aangevuld met de strategie voor het Afwegingskader uit hoofdstuk 3, vormen de koers waarop we het Afwegingskader vormgeven. In dit hoofdstuk geven we aan hoe we dat in de praktijk vormgeven en borgen. Centraal daarin staan het grondbeleid, planologische beleidsinstrumenten en het uitgiftebeleid.

4.1 Uitgangspunten voor de langere termijn

In 2023 telde gemeente Smallingerland 822 banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 75 jaar. Onze gemeente telt daarmee bovengemiddeld veel banen per inwoner in vergelijking tot het provinciale én landelijke gemiddelde. De werkloosheid ligt onder de frictiewerkloosheid. Met de huidige ruimtevraag vanuit bedrijven voor uitbreiding en vestiging zal het aantal banen per 1.000 inwoners naar verwachting in de komende periode verder toenemen.

Vanuit dit gegeven is het stimuleren van de werkgelegenheid niet langer een doel bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen, behalve voor kwalitatieve versterking (diversificatie van economie en arbeidsmarkt, bijvoorbeeld). Versterking van het regionaal verdienvermogen, is dat wel.

Als gemeente hebben wij de ambitie om de vraag naar bedrijventerreinen na 2036 zo veel mogelijk op te vangen op ons bestaande aanbod. Met de terughoudendheid in de ontwikkeling van nieuwe terreinen houden we de schaarste in stand die nodig is voor herstructurering van bestaande bedrijventerreinen. Daarvoor is wel van belang dat er schuifruimte is. Wanneer herstructurering verplaatsing van specifieke bedrijven vraagt (bijvoorbeeld vanuit "beter benutten"), dan moet daar voldoende ruimte elders voor zijn. Daarnaast moet er voldoende ruimte zijn voor bepaalde doelgroepen die passen in onze economische strategie. Vanuit de behoefte aan schuifruimte en ruimte voor specifieke doelgroepen, blijft ontwikkeling van nieuwe locaties noodzakelijk.

Tegelijk vraagt de toekomst flexibiliteit. Zo kan een forse schaa sprong van het aantal inwoners van Drachten (bijvoorbeeld als gevolg van de komst van de Lelylijn en/of een vergaande verstedelijkingsstrategie) aanleiding kan geven om van bovenstaande werkwijze af te wijken.

4.2 Inzet van het grondbeleid

Een effectieve invulling van de ambitie om ruimte te bieden aan de uitbreidings- en vervangingsvraag en door ons gewenste additionele vraag, vereist een (pro)actief en strategisch grondbeleid, conform ons Grond- & vastgoedbeleid (nota 2021). Op de korte termijn is er met Azeven Zuid en Noord voldoende ruimte in ontwikkeling. Op de lange termijn (richting 2036) geven de prognoses aan dat de autonome vraag onvoldoende gefaciliteerd kan worden. Zoals de Omgevingsvisie aangeeft, is het daarom van belang om tijdig te anticiperen op ontwikkelingen door voldoende grondposities te verwerven, in eerste instantie rondom bedrijventerrein Azeven. Dit geldt eveneens voor additionele vraag, waarbij de kanttekening is dat deze vraag niet voorspelbaar is en de benodigde oppervlakte flink kan verschillen.

Marktconforme grondprijzen

Bij de uitgifte van kavels gaat de gemeente uit van marktconforme grondprijzen, gebaseerd op de regionale grondprijs (comparatieve methode). De grondprijs kan per ontwikkeling verschillen, afhankelijk van de beoogde invulling en de locatie. De grondprijzen worden jaarlijks vastgesteld middels de grondprijzenbrief.

Bestaande bedrijventerreinen (herontwikkeling)

Op bestaande bedrijventerreinen komen transitieopgaven vanuit duurzaamheid samen met een behoefte aan efficiënter ruimtegebruik. Uitbreidingsruimte is schaars en uitbreiding op de bestaande locatie heeft de voorkeur. Ook optimale benutting van de kernkwaliteiten van ieder bedrijventerrein is een aanleiding om te werken aan efficiënt ruimtegebruik. Vanuit onze visie op werklocaties streven we naar het juiste bedrijf op de juiste plek. En vanuit het ontwikkelplan de Haven streven we bijvoorbeeld naar een uitbreiding van het aanbod natte kavels op bedrijventerrein de Haven.

De gemeente zet vanuit grondbeleid in op het doen van strategische grondaankopen (actief grondbeleid) op bestaande bedrijventerreinen (nota Grondbeleid & Vastgoed 2021). Deze kavels kunnen (eventueel na herverkaveling) opnieuw uitgegeven worden, om herontwikkeling te stimuleren. Op deze wijze kan de gemeente gerichte ingrepen doen om de toekomstbestendigheid van een bedrijventerrein een impuls te geven en ambities te verwezenlijken.

4.3 Planologie (borging in Omgevingswet)

De nadere planologische uitwerking wordt per nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein opgenomen in het omgevingsplan. Hierin beschrijft de gemeente de gebruiks- en bouw mogelijkheden voor het gebied, zowel in de openbare ruimte als binnen de erf grens. Hiervoor stelt het omgevingsplan kaders (regels) voor de nadere invulling, maar bevat het geen gedetailleerde uitwerking van die invulling.

In de basis bevat het omgevingsplan kaders voor onder meer:

- Activiteiten die (mogelijke) gevolgen hebben voor de fysieke omgeving (bijvoorbeeld reclame, bouw);
- Bebouwing (bijvoorbeeld hoogte, bebouwingsoppervlak, gebruik);
- Invulling onbebouwde ruimte op het erf (bijvoorbeeld aandeel groen, buitenopslag);
- Milieuregels (bijvoorbeeld geur, geluid).

Voor een nieuwe ontwikkeling wordt een omgevingsprogramma voor het gebied opgesteld, waarin we aangeven hoe de ambities en doelen zoals beschreven in hoofdstuk 2 in de ontwikkeling een plek krijgen. Dit omgevingsprogramma vormt de basis waarop gebiedsspecifieke wijzigingen in het omgevingsplan gebaseerd zijn.

Dan gaat het om specifieke inrichtingseisen waarmee een bijdrage kan worden geleverd aan bijvoorbeeld de thema's duurzaamheid, klimaatadaptatie en circulariteit. Zo hebben gemeenten bijvoorbeeld de vrijheid om in omgevingsplannen specifieke eisen te stellen op het gebied van circulaire bebouwing. Of bijvoorbeeld eisen op te leggen met betrekking tot het minimale percentage 'groen', eventueel aangevuld met eisen voor waterdoorlatendheid of retentie. En naast maximale toelatingseisen voor milieuhinder, kunnen gemeenten ook een minimum aan milieuhinder stellen.

4.4 Uitgiftebeleid

Met het uitgiftebeleid communiceert de gemeente op welke wijze we uitgiftebare grond in ons eigendom op bedrijventerreinen uitgeven. Kortom, waar een gegadigde aan moet voldoen om in aanmerking te komen voor de aankoop van een kavel. Hiervoor zijn algemeen geldende standaardcriteria van toepassing en hiervoor kunnen contextafhankelijke aanvullende criteria worden vastgesteld. Per uit te geven (fase van een) bedrijventerrein, wordt hiervoor een uitgifteleidraad opgesteld, op basis waarvan de gemeente selecteert. Dit is een uitwerking van het uitgiftebeleid. Dat uitgiftebeleid wordt gecommuniceerd via de website van de gemeente, op de pagina "uitbreiden of vestigen in Smallingerland". Het uitgiftebeleid is te vinden in de bijlagen.

Bijlage Uitgiftebeleid

Beoordeling op basis van selectie- en gunningscriteria

Op basis van selectie- en gunningscriteria worden kavels aan gegadigden toegewezen. Hierbij maken we onderscheid in standaard selectiecriteria en aanvullende gunningscriteria.

Aan de standaard criteria dient gegadigde in ieder geval te voldoen om in aanmerking te willen komen voor een bedrijfskavel. Het betreffen knock-out criteria.

De aanvullende gunningscriteria worden aangewend voor:

- Het selecteren van een gegadigde indien er meerdere gegadigden zijn voor een kavel;
- Het uitsluiten van een gegadigde indien deze onder het vastgestelde aantal punten uitkomt voor betreffende bedrijfslocatie.

Bij ieder te ontwikkelen terreinen in onze gemeente zijn de standaard selectiecriteria van kracht. Voor de aanvullende gunningscriteria wordt per terrein steeds vooraf bepaald welke aanvullende criteria worden gehanteerd. Daarbij wordt tevens bepaald wat de specifieke weging (en daarbij horende maximale score) is per aanvullend criterium. Bepaalde gunningscriteria kunnen op deze wijze dermate zwaar wegen dat een lage score van een gegadigde op het criterium automatisch tot uitsluiting leidt. De criteria en beoordelingssystematiek worden vooraf gepubliceerd via de daarvoor gebruikelijke kanalen middels een uitgifteleidraad.

Voor de beoordeling van gegadigde(n) op de van toepassing zijnde aanvullende gunningscriteria, kent de gemeente punten toe per aanvullend criterium. Daaruit volgen deelscores en een totaalscore, op basis waarvan toewijzing en/of afwijzing plaatsvindt.

De totale beoordelingssystematiek per ontwikkeling wordt transparant gecommuniceerd in een bijbehorende uitgifteleidraad. De beoordelingssystematiek en uiteindelijke beoordeling van de gegadigden komt volgens de volgende stappen tot stand:

1. Per ontwikkeling bepaalt de gemeente welke aanvullende gunningscriteria van toepassing zijn;
2. Bijbehorend bepaalt de gemeente het aantal te verdelen punten per criterium, de weging van deze punten en het minimaal aantal benodigde punten voor een gegadigde om in aanmerking te komen voor de beschikbare kavel(s);
3. Gegadigden wordt gevraagd een plan aan te leveren op basis waarvan de gemeente beoordeelt hoeveel punten gegadigden krijgen per aanvullend gunningscriterium. De gemeente koppelt binnen 30 werkdagen na ontvangst van voornoemd plan terug hoe gegadigden gescoord hebben.
4. Gegadigden die boven het minimaal aantal vastgestelde aantal punten scoren, komen voor vestiging in aanmerking. Met deze gegadigden wordt een verkoopprocedure opgestart. Indien het aantal gegadigden groter is dan het aantal bedrijfslocaties, krijgen gegadigden met de hoogste score op de aanvullende gunningscriteria voorrang in de verkoopprocedure.

Toepassing op bestaande bedrijventerreinen (herontwikkeling)

Voor de her-uitgifte van grond op een bestaand bedrijventerrein, gelden in principe dezelfde standaard en aanvullende selectiecriteria, met als kanttekening dat een dergelijke uitgifte vaak een specifieke kwalitatieve doelstelling heeft. De aanvullende criteria en beoordelingssystematiek past de gemeente aansluitend daarop aan.

Standaardcriteria

Om als gegadigde in aanmerking te komen voor een bedrijfskavel in Smallingerland zijn de volgende uitsluitingscriteria van toepassing.

Selectiecriteria	Omschrijving
Inschrijving Handelsregister	De gegadigde moet geregistreerd zijn bij de Kamer van Koophandel.
Financiële stabiliteit	Gegadigden moeten kunnen aantonen dat zij financieel in staat zijn de kavel te verwerven en te ontwikkelen.
Volledigheid en juistheid	Een gegadigde wordt uitgesloten indien er valsheid in geschrifte is gepleegd bij het vertrekken van de stukken of gegevens voor beoordeling; wanneer gegadigde stukken voor toetsing niet kan overleggen; ondertekening is geschied door een niet bevoegd persoon; er sprake is van procedure versturende onderlinge afspraken met andere partijen of gegadigden.
Bedrijfsvoering conform omgevingsplan	Het geplande gebruik van de kavel moet passen binnen de bestemming van het bedrijventerrein.
Gebruik voor eigen bedrijfsvoering	De Gemeente verkoopt kavels alleen aan eindgebruikers. Partijen die bouwen voor bijvoorbeeld verhuur, zijn uitgesloten. Dit geldt ook voor sale-en-lease-back constructies.
Deelname collectieve voorziening of samenwerking	Indien een collectieve voorziening of samenwerkingsvorm voor bedrijven van toepassing is voor een bedrijventerrein of van toepassing wordt, is deelname bij vestiging verplicht.
Milieucategorie	Gegadigden moeten met hun bedrijfsactiviteiten binnen de toegestane milieucategorieën van de kavel vallen.
Bibob-toetsing	Het college van burgemeester en wethouders behoudt zich het recht voor om de integriteit van een bedrijf te onderzoeken via een Bibob-toets, conform het geldende Bibob-beleid van de gemeente.
Bouwplicht	De gegadigde dient binnen [...] maanden na aankoop te beginnen met de bouw van het bedrijfspand en binnen [...] maanden de bouw te voltooien.
Antispeculatiebeding	Het is de gegadigde niet toegestaan om de aangekochte kavel onbebouwd door te verkopen.
In- en uitritvoorzieningen	De gegadigde dient te voldoen aan de gemeentelijke voorwaarden voor het aanleggen van een in- en uitrit.
Gebruik kadefaciliteiten in bedrijfsvoering	In geval van een watergebonden kavel met kadefaciliteiten, dient de gegadigde daar gebruik van te maken in de bedrijfsactiviteiten.
Parkeren op eigen terrein	De gegadigde dient de eigen parkeerbehoefte volledig op eigen terrein te realiseren.

Aanvullende gunningscriteria

De onderstaande aanvullende gunningscriteria *kunnen* door de gemeente Smallingerland worden gehanteerd bij het uitgeven van bedrijvenlocaties. Zoals eerder aangegeven wordt per locatie vooraf bepaald en uitgewerkt welke gunningscriteria worden gehanteerd, wat de specifieke weging (en daarbij horende maximale score) is per aanvullend criterium en wat de

benodigde minimale totaalscore is om voor vestiging op de specifieke locatie in aanmerking te komen. Het mogelijke aantal punten per criterium (en wat hoog, middel of laag is) is dus onderdeel van de uitwerking. Deze uitwerking wordt vastgelegd in het uitgifteprotocol of -leidraad van het betreffende bedrijventerrein. Een lijst met voorbeelden van mogelijke aanvullende gunningscriteria is te vinden onderaan dit document. Deze is niet uitputtend, ook hier niet nader omschreven criteria zijn mogelijk. De methode van beoordeling en scoringsystematiek in de voorbeelden geven een indicatie van de werkwijze, maar de kwalitatieve eisen en scoringsystematiek wisselen per uitgifteleidraad.

Voorbeelden aanvullende gunningscriteria

Voorbeeld gunningscriterium A → Bedrijven die reeds lokaal gevestigd zijn hebben een preferente positie t.o.v. overige bedrijven

De gemeente heeft de ambitie vastgesteld om de lokale economie zoveel mogelijk te bevorderen, zonder dat dit tot enigerlei vorm van ongelijke behandeling van bedrijven leidt.

- **Beoordeling kan geschieden op basis van één criterium: de mate waarin bedrijven reeds verbonden zijn met de specifieke locatie, waarin we vier niveaus onderscheiden op basis waarvan punten worden toegekend (puntenaantal van hoog naar laag):**

Aangrenzende bedrijven: Dit zijn bedrijven die op de huidige locatie uit kunnen breiden door het kopen van een aangrenzende kavel. Hierdoor wordt voorkomen dat het bedrijf in zijn geheel dient te verhuizen of wordt beperkt in zijn groei- of ontwikkelingsmogelijkheden.	Hoge score
Lokaal bedrijf dat noodzakelijkerwijze moet verhuizen: Noodzakelijke verplaatsing vanaf een andere locatie in onze gemeente waar de betreffende functie niet (meer) past of waar de locatie nodig is voor een gewenste andere ontwikkeling.	Bovengemiddelde score
Lokale bedrijven die verhuizen binnen de gemeente: Als lokaal bedrijf wordt gezien de ondernemer die ingeschreven en feitelijk gevestigd is binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Smallingerland. Deze ondernemer koopt een bedrijfskavel, waardoor zijn huidige bedrijfslocatie ruimte biedt voor een andere ondernemer.	Benedengemiddelde score
Overige bedrijven	Lage score

Voorbeeld gunningscriterium B → Toegevoegde waarde voor de lokale arbeidsmarkt

De gemeente vindt voldoende werkgelegenheid in diverse bedrijfsonderdelen van toegevoegde waarde voor de beroepsbevolking in haar gemeenschap. Het college van burgemeester en wethouders toetst daarom aanvullend op de mate waarin de ondernemer werkgelegenheid biedt voor de lokale beroepsbevolking en daarbij ruimte biedt voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

- **Beoordeling kan geschieden op basis van drie afzonderlijke criteria, aan de hand waarvan punten per criterium worden toegekend, gekoppeld aan de mate waarin een bedrijf een bijdrage levert aan het criterium. Wat een hoge of lage bijdrage is kan verschillen per ontwikkeling en is sterk afhankelijk van marktomstandigheden op dat moment en wordt daarom gespecificeerd in de uitgifteleidraad:**

- Dichtheid arbeidsplaatsen: Een bedrijf dient aan te tonen hoeveel medewerkers hij/zij in dienst heeft en/of over welke vacatureruimte hij/zij beschikt. Het totaal wordt omgerekend naar het aantal fte's per hectare. Bedrijven met een hogere dichtheid in arbeidsplaatsen krijgen een hoger puntenaantal.
- Inclusie (afstand tot arbeidsmarkt): Bedrijven die werk bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen een hoger puntenaantal. Dit kan bijvoorbeeld door samenwerking met sociale werkplaatsen of door het aanbieden van leerwerktrajecten.
- Binding met lokaal personeel: Bedrijven die aantoonbaar een groot deel van hun personeel uit de lokale gemeenschap werven, krijgen een hoger puntenaantal.

Voorbeeld gunningscriterium C → aansluiting op regionale bedrijvigheid en ecosysteem

De gemeente heeft de ambitie haar economische profiel zoals beschreven in de omgevingsvisie en de actieagenda economie in de komende jaren verder te versterken. Het college van burgemeester en wethouders toetst daarom aanvullend op de mate waarin bedrijven en instellingen een bijdrage leveren aan het economische profiel van de gemeente.

→ Beoordeling geschied volgens drie afzonderlijke kwantitatieve criteria, aan de hand waarvan punten per criterium worden toegekend. Aanvullend kan een hoger puntenaantal worden toebedeeld wanneer een bedrijf in hogere mate voldoet. Dit wordt nader gespecificeerd in de uitgifteleidraad:

- Binding met regionale bedrijven: Bedrijven die aantoonbaar relaties hebben met regionaal gevestigde bedrijven, via toelevering of afname, of een regionaal ontbrekende of versterkende schakel (in productieketen of realisatie economische ambities/transitieopgaven) kunnen invullen krijgen een hoger puntenaantal.
- Bedrijven die gebruik maken van multimodale ontsluiting, krijgen een hoger puntenaantal wanneer het een multimodaal ontsloten bedrijventerrein betreft.
- Samenwerking met kennis- en onderwijsinstellingen: Bedrijven die samenwerken met regionale kennis- en onderwijsinstellingen, bijvoorbeeld door het aanbieden van stages, onderzoeksprojecten of bijscholing, krijgen een hoger puntenaantal.

Voorbeeld gunningscriterium D → Ruimtelijke en landschappelijke inpassing en duurzaamheid

De minimale eisen op het gebied van ruimte gebruik, landschappelijke inpassing en duurzaamheid zijn of bij wetgeving vastgelegd of maken onderdeel uit van het omgevingsplan. Het college van burgemeester en wethouders wil de markt daarnaast stimuleren een extra bijdrage te leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente en de realisatie van onze duurzaamheids- en circulaire ambities.

→ Beoordeling geschied aan de hand van twee criteria. De uitwerking van beide criteria hangen sterk samen met de specifieke locatie van de bedrijfslocaties die worden uitgegeven. De uitwerking van beide selectiecriteria wordt daarom gespecificeerd in de uitgifteleidraad:

- Landschappelijk inpassingplan: Bedrijven die een landschappelijk inpassingplan indienen dat een extra bijdrage levert aan de ruimtelijke kwaliteit, biodiversiteit, capaciteit voor extreme neerslag en tegengaan van hittestress, boven de minimale vereisten die van toepassing zijn voor desbetreffende ontwikkeling, krijgen extra punten.

- Duurzaamheid en energie-efficiëntie: Bedrijven die investeren in duurzame bouwmethoden en energie-efficiëntie, zoals het gebruik van zonnepanelen, groene daken, en circulaire architectuur en bouwmaterialen, krijgen extra punten. Beoordeling geschied aan de hand van de mate waarin de gegadigde uitgaat van duurzaamheid en circulariteit bij het ontwerp van vastgoed en inrichting. Hierin onderscheiden we drie niveaus op basis waarvan punten worden toegekend (puntenaantal van hoog naar laag):

Kavel en gebouw worden ontworpen volgens principes van klimaat adaptief en circulair bouwen, met een substantiële bijdrage aan de energietransitie.	Hoge score
Leidende principes van duurzaam bouwen worden gehanteerd (bv. energieprestatie, materiaalgebruik, waterberging, groen in/aan het gebouw).	Gemiddelde score
Weinig tot geen aanvullende duurzame maatregelen ten opzichte van de minimale vereisten (zoals zon op dak).	Lage score

Aan Raadsfractie PVDA
T.a.v. Z. Al Daraaj

Drachten,
27 januari 2026

Ons kenmerk
2024-078822

Uw kenmerk

Behandeld door
Anco Hoen
0512 - 581 234

Onderwerp

Schriftelijke vragen n.a.v. zienswijze samenwerkende dorpen op NRD en concept-ROP

Geachte mevrouw Al-Daraaj,

Op 17 december 2025 heeft u namens de PVDA-fractie schriftelijke vragen gesteld over de zienswijze die de samenwerkende dorpen hebben ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD dient te worden beschouwd als het plan van aanpak voor het onderzoek naar de omgevingseffecten (het OER) van het concept-Ruimtelijk Ontwikkelperspectief (ROP). Via deze brief beantwoorden wij uw vragen.

Op 29 oktober is de NRD door ons gepubliceerd en ter inzage gelegd voor een periode van 6 weken. De zienswijze van de samenwerkende dorpen waar u aan refereert in uw vraagstelling is de enige zienswijze die wij hebben ontvangen.

Op 2 december 2025 is in de raadsvergadering het raadsvoorstel voor het vervolgproces voor het ROP behandeld. Onderdeel van die behandeling vormde de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Via het bijhorende raadsvoorstel hebben wij u geïnformeerd over het feit dat de NRD ook is voorgelegd aan de commissie-mer met het verzoek de gemeente te adviseren over in de NRD voorgestelde aanpak. Het vragen van advies aan de commissie-mer is niet verplicht, maar vonden we als college van B&W wel wenselijk met oog op het doorlopen van een zorgvuldig proces. Deze week (week 4) verwachten wij het definitieve advies van de commissie te ontvangen.

In het bovengenoemde raadsvoorstel hebben wij aangegeven dat de definitieve NRD wordt vastgesteld na beoordeling en weging van *zowel* de ingebrachte zienswijze(n) *als* het advies van de commissie-mer. Gelet op het feit dat wij het definitieve advies van de commissie-mer nog niet hebben ontvangen, is het nog te vroeg om in te gaan in hoeverre de inbreng van de dorpen zal leiden tot aanpassingen in de opzet van de NRD en/of het vervolgproces van het ROP.

Zodra wij het definitieve advies van de commissie-mer ontvangen zullen wij een reactienota opstellen. In deze reactienota gaan we in op hoe wij het advies van commissie-mer én de zienswijze van de samenwerkende dorpen wegen.

Ook zullen we aangeven in hoeverre het advies van de commissie-mer en/of de zienswijze van de dorpen aanleiding geven de NRD en/of het vervolgproces aan te passen. Wij verwachten u hierover in februari, middels een raadsinformatiebrief, te kunnen informeren.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

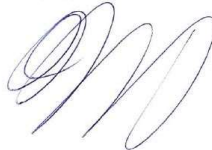
burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Aan leden van de gemeenteraad van Smallingerland

Drachten,
28 januari 2026

Ons kenmerk
2025-1068802025-
092136

Uw kenmerk

Behandeld door
Milou van der Ploeg
0512 - 581 234

Onderwerp

Regionale doorstroomlocatie statushouders in Opsterland

Geachte raadsleden,

Medio februari opent de gemeente Opsterland een regionale doorstroomlocatie voor 80 statushouders in de voormalige zorglocatie Ikenhiem in Beetsterzwaag, Opsterland. De locatie biedt tijdelijk onderdak aan statushouders die in afwachting zijn van huisvesting in hun 'koppelgemeente': Opsterland, Heerenveen, Weststellingwerf of Smallingerland. De locatie wordt voor maximaal drie jaar ingezet, met mogelijkheid tot verlenging.

Met de realisatie van een regionale doorstroomlocatie wordt beoogd om de druk op AZC's in het algemeen en de locatie in Ter Apel in het bijzonder te verminderen. Doorstroomlocaties passen bij de beleidslijn die de Rijksoverheid heeft ingezet, waarbij AZC's primair zijn bedoeld voor het opvangen van asielzoekers en tussenvoorzieningen worden ingericht voor statushouders die nog geen woning hebben gevonden.

Gemeente Smallingerland had voor een groot deel van 2025 een achterstand op de taakstelling van het huisvesten van statushouders. Deelname aan de doorstroomlocatie is één van de oplossingen om deze achterstand verder in te lopen en past binnen de afspraken die gemaakt zijn met de provincie Fryslân, als interbestuurlijk toezichthouder op dit thema.

Praktische uitvoering

Statushouders die in de doorstroomlocatie in Opsterland worden geplaatst, tellen mee voor de taakstelling van de koppelgemeente, in dit geval Smallingerland, in het jaar dat ze in de doorstroomlocatie komen wonen. Er is na uitvoerig overleg met de regiogemeentes gekozen om een briefadresconstructie te hanteren, waarmee statushouders in Opsterland verblijven maar in Smallingerland worden ingeschreven. Het college heeft uitgebreid stilgestaan bij de risico's die dit met zich meebrengt en afgewogen tegen alternatieve opties.

In de locatie is plaats voor twintig Smallingerlandse statushouders. De overige zestig plekken worden gebruikt door de andere deelnemende gemeenten. Smallingerland betaalt geen extra kosten voor dit construct of voor de inburgering die gestart zal worden. Pas als het niet lukt om binnen het daarvoor gestelde jaar definitieve huisvesting in de koppelgemeente te realiseren, dient er een vergoeding per dag voor de huisvesting betaald te worden.

Start inburgering en integratie

De begeleiding op de locatie gaat zich richten op het bevorderen van zelfredzaamheid, taalontwikkeling en meedoen in de samenleving. Deze begeleiding wordt grotendeels groepsgewijs aangeboden. Naast de inzet van professionals wordt er veel gewerkt met vrijwilligers en ervaringsdeskundigen die een brug vormen naar de samenleving.

Ook wordt er gewerkt met een meedoenbalie, een centrale plek in de doorstroomlocatie waar bewoners worden gematcht aan passende participatieactiviteiten, zoals werk, vrijwilligerswerk, training of sport. Ook kunnen zij zich hier aanmelden voor bijvoorbeeld fietslessen, workshops of het taalcafé. Het aanbod is breed en gevarieerd. Bewoners zijn verplicht om wekelijks een aantal dagdelen deel te nemen aan activiteiten. Het doel hiervan is om actieve participatie te stimuleren en zo bij te dragen aan een succesvolle integratie.

Daarnaast worden op de doorstroomlocatie formele inburgeringslessen (B1- en Z-route) aangeboden in speciaal ingerichte lesruimtes. Indien de statushouder in onze eigen gemeente al is gestart met inburgering, dan zal diegene de lessen in onze eigen gemeente blijven volgen, onder betrokkenheid van de Smallingerlandse regievoerder inburgering.

Naast het formele inburgeringstraject wordt ingezet op een aanvullend trainingsaanbod, genaamd Inburgering Plus. Dit is een groepsgericht programma dat wordt aangeboden in de moedertaal en bestaat uit een aantal vaste modules over thema's zoals gezondheid, wonen in Nederland, financiële zelfredzaamheid en Nederlandse omgangsvormen. Deze trainingen geven extra basiskennis en vaardigheden die bijdragen aan een goede start.

Rol vervolghuisvesting

Een doorstroomlocatie is in de kern bedoeld om statushouders versneld uit een AZC te laten stromen. Enerzijds zodat hier plaats ontstaat voor asielzoekers die in het aanmeldcentrum in Ter Apel wachten, en anderzijds om de statushouder in de buurt van zijn/haar koppelgemeente alvast te laten starten met inburgering en integratie, in afwachting van een definitieve eigen woning die veelal via de woningcorporatie wordt toegekend.

De financiële middelen voor de doorstroomlocatie worden voor een jaar aan Opsterland toegekend; het is dus de bedoeling dat de statushouder binnen dit jaar doorstroomt naar een definitieve eigen woning. Lukt dit niet, dan zal de koppelgemeente de verblijfskosten moeten betalen zolang de statushouder nog in de doorstroomlocatie verblijft. Gelet op historische cijfers is het realistisch dat de twintig statushouders die Smallingerland hier zal plaatsen, binnen het jaar doorgeplaatst kunnen worden naar een definitieve corporatiewoning. Hierover hebben gesprekken met de corporaties plaatsgehad.

Regionale context

Zoals hierboven beargumenteerd is het voor gemeentes belangrijk dat er niet meer statushouders in de doorstroomlocatie gehuisvest worden dan er realistischwijs binnen een jaar gehuisvest kunnen worden in een reguliere woning. Voor de deelnemende kleine en middelgrote gemeentes zou het zelfstandig oprichten van een dergelijke locatie tot uitvoeringsproblemen kunnen leiden in de vervolghuisvesting.

Om toch voldoende schaal te kunnen realiseren om een dergelijke locatie rendabel te laten zijn, is ervoor gekozen de doorstroomlocatie een regionale functie te laten vervullen. Zo worden de regionale krachten gebundeld.

Hier staat tegenover dat er extra praktische maatregelen getroffen moeten worden om een concept dat in de kern een lokale functie heeft, regionaal te kunnen toepassen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het starten met lokale inburgering en integratie, het verstrekken van een uitkering aan een persoon die nog niet definitief in de gemeente gevestigd is en het zorgen voor een vergelijkbare verstrekking van voorzieningen vanuit de deelnemende gemeentes. Hiervoor zijn samenwerkingsovereenkomsten en praktische werkafspraken gemaakt tussen de deelnemende gemeentes.

Ontwikkelingen

Het thema asiel en migratie is in de afgelopen jaren volop in beweging geweest. Zo heeft het vorige kabinet uitgesproken af te willen van de Spreidingswet en ook van de mogelijkheid om statushouders versneld te huisvesten in corporatiewoningen. Tot op heden is praktische uitwerking hiervan nog ongewis en mede afhankelijk van de formatie van een nieuw kabinet.

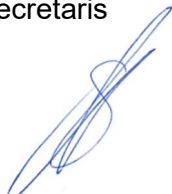
Gedurende deze periode van onzekerheid bestaat er voor gemeentes nog altijd een wettelijke en humanitaire plicht om haar verantwoordelijkheid te nemen op dit thema. Door deelname aan de regionale doorstroomlocatie heeft Smallingerland voor de komende jaren de mogelijkheid om extra huisvesting en mogelijkheden te creëren voor statushouders. Deelname aan de doorstroomlocatie is tijdelijk van aard en wordt gedurende de samenwerking geëvalueerd.

Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Beste gemeenteraadslid,

“Steungezinnen, buurtteams, begeleiding voor mijn moeder, zoveel had mijn uithuisplaatsing kunnen voorkomen. Ik was nooit echt in gevaar.” (Marilène, 21 jaar).

Vandaag start de Week van Het Vergeten Kind. Met deze actie vragen we aandacht voor de hoeveelheid aan onnodige uithuisplaatsingen en de oplossing om dit terug te dringen: gezinshulp eerst. Lees het [uitgebreide verhaal van Marilène](#).

Onderzoek toont aan: gezinshulp onvoldoende ingezet

Jaarlijks worden in Nederland duizenden kinderen uit huis geplaatst, terwijl dit vaak te voorkomen is. [Uit het onderzoek Van inzicht naar uitvoering – Het verminderen van het aantal uithuisplaatsingen](#) van het Verwey-Jonker Instituut, in opdracht van Het Vergeten Kind, blijkt dat er volop kennis en ervaring is over wat werkt om kinderen veilig en zo thuis mogelijk te laten opgroeien maar dat dit niet structureel wordt ingezet. Met een hardnekkig hoog aantal kinderen dat uit huis wordt geplaatst als gevolg. “We weten wat werkt, nu moeten we het ook doen”, zegt Margot Ende- van den Broek, directeur van Het Vergeten Kind.

[Lees de verhalen](#) van jongeren en ouders die te maken kregen met een uithuisplaatsing.

Podcast Oost, West, Thuis Best

In de podcast Oost, West, Thuis Best hoor je eerlijk, indringend en soms schrijnend wat er écht speelt binnen gezinnen: een jongere die haar verhaal durft te delen, ouders die hun worstelingen openhartig vertellen en experts die daarop reageren. [Luister hier de podcast](#). We hopen dat je deze podcast gaat luisteren en dat het je motiveert je in te zetten voor goede gezinszorg.

Wat kunnen gemeenten doen?

Gemeenten kunnen financiële en organisatorische schotten wegnemen en met lokale zorgaanbieders afspraken maken over samenwerkingen tussen professionals vanuit de verschillende domeinen (zoals jeugdhulp, schuldhulp, ggz en Wmo). Het gaat hierbij om teams die werkzaam zijn in wijken en een breed mandaat krijgen om te doen wat nodig is. Als gemeenteraadslid kunt u helpen bij deze belangrijke opgave. Denk aan het stellen van vragen over dit probleem en pleiten voor de hierboven genoemde oplossingen. Lees ons [uitgebreide manifest](#).

Petitie

Met [een petitie](#) roept Het Vergeten Kind het Rijk op om landelijke regie te pakken en te zorgen voor continuïteit en een langetermijnvisie op de zorg voor gezinnen. Een minister voor Jeugd en Gezin aanstellen is hard nodig om de problemen in de jeugdzorg aan te pakken, kinderen en hun ouders van de juiste zorg te voorzien en hen zo te beschermen tegen onnodig trauma.

We helpen gemeenten graag!

Wilt u weten hoe de jeugdzorg met verblijf in uw gemeente aandachtsvoller georganiseerd kan worden? En wilt u bijvoorbeeld een motie of amendement indienen over dit onderwerp? Neem dan contact met op met mijn collega's Freke Evers en Keshia Juliënne via wereldvanaandacht@hetvergetenkind.nl. Wil je voortaan onze mailings ontvangen waarmee we gemeenten een paar keer per jaar op de hoogte houden van onze missie? Stuur ook dan een e-mail naar wereldvanaandacht@hetvergetenkind.nl

Hartelijke groet,
mede namens directeur Margot Ende - van den Broek,

Freke Evers & Keshia Julliënne
Experts Aandachtvolle Jeugdzorg

E: wereldvanaandacht@hetvergetenkind.nl

T: 085 065 3450

[Joseph Haydnlaan 2a 3533 AE Utrecht](https://www.hetvergetenkind.nl)

[hetvergetenkind.nl](https://www.hetvergetenkind.nl) | [Facebook](#) | [Instagram](#) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)

IBAN NL83 RABO 0172 4314 84

Aan leden van de gemeenteraad van Smallingerland

Drachten,
26 januari 2026

Ons kenmerk
2025-063690

Uw kenmerk

Behandeld door
Marco Swenne
0512 - 581 234

Onderwerp
Gebiedsprogramma "De Haven"

Geachte heer, mevrouw,

In december heeft het college van Smallingerland het gebiedsprogramma "De Haven" vastgesteld. Deze ligt voor wensen en bedenkingen bij uw raad en zal op 3 februari behandeld worden. Onder thema 1; "Aanzien, samenwerking en veiligheid" is als deeldoelstelling 1.5 "ontwikkelen van financieringskansen en lobby" opgenomen.

In dit kader hebben we samen met Port of Zwolle (als leadpartner) een interregaanvraag SCOBE (Start of Circular Development of Inland Ports and Better Economy) binnen het INTERREG VI A-programma Duitsland–Nederland gedaan. Middels deze brief informeren wij u dat deze is gehonoreerd.

Het project richt zich op het ontwikkelen en toepassen van overdraagbare oplossingen voor circulaire economie in binnenhavens, met specifieke aandacht voor juridische, organisatorische en logistieke knelpunten. Binnen SCOBE wordt samengewerkt met diverse (binnen)havens, kennisinstellingen en overheden in Nederland en Duitsland.

Voor de gemeente Smallingerland is deze toekenning relevant in het kader van de uitvoering van het Gebiedsprogramma De Haven. In dit programma zetten wij nadrukkelijk in op het versterken van circulaire bedrijvigheid en het toekomstbestendig maken van het havengebied. Deelname aan SCOBE biedt kansen om kennis te ontwikkelen en te benutten die aansluit bij deze ambities, en om ervaringen uit De Haven te verbinden aan internationale netwerken en best practices.

De uitvoering van het project loopt van 1 februari 2026 tot en met 31 januari 2029. De totale projectomvang voor de gemeente Smallingerland bedraagt € 169.096,70. Hiervan wordt € 118.367,69 gefinancierd vanuit het INTERREG VI A-programma Duitsland–Nederland. De eigen bijdrage van de gemeente Smallingerland bedraagt € 50.729,01 en wordt gedekt uit het eerder door uw raad verleende voorbereidingskrediet voor het ontwikkelplan De Haven (raadsbesluit januari 2024).

Uw raad wordt via de reguliere kanalen geïnformeerd over relevante voortgang en resultaten. Wij beschouwen de honorering van dit project als een positieve stap in de verdere uitwerking van onze circulaire ambities voor De Haven.

Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

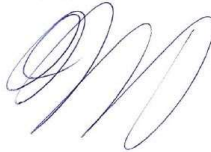
burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

Aan leden van de gemeenteraad van Smallingerland

Drachten,
30 januari 2026

Ons kenmerk
2026-004377

Uw kenmerk

Behandeld door
Mathijs Jansma
0512 - 581 234

Onderwerp
Afhandeling motie Meerjarenraming 2029-2040

Geachte leden van de raad,

Vanuit de opdracht die u als raad ons heeft gegeven heeft het college de afgelopen jaren gewerkt aan visievorming, beleidsuitvoering en investeringen gericht op een betere toekomst van Smallingerland. In individuele investeringsvoorstellen en in de planning & controlcyclus hebben we de raad telkens meegenomen in de afwegingen daarbij zodat u de feiten en de dilemma's die daarin meespelen mee heeft kunnen wegen. Op basis van raadsbesluiten hebben we volgende stappen gezet en investeringen gerealiseerd en voorbereid.

Parallel hieraan hebben we het meerjarig financieel zicht verder verbeterd met de verbeterde investeringsagenda (als aanvulling op de kadernota) en de versterkte paragraaf financiering (als verbetering van de begroting). Op 15 oktober hebben we in onze [aanbiedingsbrief](#) in de begroting 2026 een volgende stap aangekondigd: een doorkijk van 15 jaar op de effecten van de investeringsagenda op de financiële ratio's, aangevuld met mogelijkheden om die trend te keren. Aangegeven is dat dit ambtelijk voorbereid zou worden als onderdeel van het overdrachtdossier. In de op 28 oktober [aangenomen motie](#) 'Meerjarenraming 2029-2040' zien we uw steun voor deze volgende stap.

Eerste stap: toelichting en bespreking in de auditcommissie

In de afgelopen periode is veel tijd besteed aan het uitwerken van deze motie welke ambtelijk uitgewerkt is in een notitie. Gegeven het financieel-technische karakter van deze materie is na afstemming met de griffie als eerste stap voorgesteld om deze notitie in februari te bespreken in de auditcommissie, voorzien van een toelichting.

Wij sturen deze notitie daarom eerst naar de leden van de auditcommissie. Vervolgens sturen wij de notitie, eventueel verder verduidelijkt op basis van de reacties uit de auditcommissie, aan de gehele gemeenteraad.

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

Siebren van der Berg

burgemeester

Fred Veenstra

